

SELETUSKIRI

1.1-C.2/859

põllumajandusministri määruste "Leader meetme raames antava kohaliku tegevusgrupi toetuse ja projektitoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" ja „Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, selle avalikustamise ning toetatud objektide tähistamise ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) osalusele viitamise kord“ eelnõu juurde

Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 45⁴ lõike 2, § 45⁵ lõike 2 ja § 45⁶ lõike 4 ja 45¹⁰ alusel ning kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud "Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013"(edaspidi *arengukava*) ja komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73, artikli 58 lõikega 3.

Järsult halvenenud majanduskeskkond on piiranud tegevusgruppide kui mittetulundusühingute võimalusi leida vahendeid oma jooksevkulude ehk tegevuskulude katteks nii krediidiastutustelt laenuvahenditena kui ka muudest allikatest, sealhulgas oma liikmeskonnalt liikmemaksudena või eelarveliste eraldistena kohalikele omavalitsustele. Rahastamise ebastabiilsus võib seada ohtu arengukavas ettenähtud Leader meetme eduka rakendamise ning kohalike tegevusgruppide kui organisatsioonide arengu. Seetõttu täiendatakse määrust võimalusega saada kohalikel tegevusgruppidel ettemakseid jooksevkulude katteks. Määrusega nähakse ette ka võimalus toetuste väljamaksed projektitoetuse taotlejatele osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Selline toetuste väljamakse skeem rakendub 01. jaanuarist 2010 a kui PRIA on väljatöötanud vastava IT lahenduse ja lõplikult on Komisjoniga kooskõlastatud sellise skeemi rakendamise lubatavus.

Samuti on määrust täpsustatud sätetega, mille eesmärk on muuta selgemaks ja üheselt mõistetavamaks probleemkohti, mis on ilmnunud projektitoetuse taotluste menetlemise käigus.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna kohaliku algatuse ja elukeskkonna büroo koosseisuväline teenistuja-peaspetsialist Katre Kets (tel 625 6296, katre.kets@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (jaana.lepik@agri.ee). Eelnõu on keeleliselt toimetanud õigusosakonna spetsialist Leeni Silk (tel. 625 6523, leeni.silk@agri.ee).

Eelnõu sisu

§ 1 sätestab põllumajandusministri 12. juuni 2008. a määruse nr 59 „Leader-meetme raames antava kohaliku tegevusgrupi toetuse ja projektitoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ (RTL 2008, 52, 728) muudatused.

Määruse § 2 lõike 2 punktides 3 ja 4, § 28 lõike 2 punktides 5 ja 6, § 31 lõike 2 punktis 1, lisa 1 punktis 3.1 ning lisa 2 punktis 6 asendatakse tekstiosa „riigieelarvelistest, sealhulgas Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest“ sõnadega „riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest“. Täpsustus on vajalik, kuna EL vahendid võivad olla nii riigieelarvelised kui ka riigieelarvevälised.

Määruse § 7 lõikes 4, § 14 lõikes 7, § 17 lõigetes 3 ja 4 ning § 22 lõikes 5 asendatakse selguse huvides sõnad „taotluse esitamise tähtpäevast“ sõnadega „taotluse esitamise tähtaja viimasest päevast“.

Määruse § 9 lõike 2 punkti 9 täiendatakse sõnadega „ja rakendamisega“ kuna uuringut saab tellida lisaks strateegia väljatöötamisele ka strateegia rakendamise raames.

Määruse § 9 lõike 2 punktis 10 toodud muudatus on mõiste täpsustus.

Määruse § 9 lõike 2 punktis 13 asendatakse tekstiosa „kuni 500 krooni kuus“ tekstiosaga „kuni 12 000 krooni aastas“. Kohalike tegevusgruppide üks eesmärke on edendada erinevate sektorite, piirkondade, elanikkonna gruppide jt omavahelist koostööd ja elavdada kohalikku algatust. Eesmärgi saavutamiseks korraldatakse õppereise, ühisüritusi, ümarlaudu, õpitubasid, koostööprojekte jms nii tegevusgrupi piirkonnas, siseriiklikul tasandil kui ka väljaspool Eestit. Seetõttu on kingitused vajalikud tegevusgrupi tutvustamisel väljaspool oma tegevuspiirkonda. Muudatus on vajalik selleks, et luua kohalikele tegevusgruppidele paindlikumad võimalused kingituste tegemiseks ühisürituste korraldamisel, samuti lihtsustab kuludokumentide menetlemist PRIAs.

Määruse § 9 lõike 5 punkti 5 ja § 31 lõike 4 punkti 5 täiendatakse sõnaga „riigilõiv,“. Täiendus on vajalik, et oleks üheselt arusaadav, et riigilõiv on mitteabikõlblik kulu.

Määruse § 9 lõike 5 punktis 7 ja paragrahvi 31 lõike 4 punktis 8 täpsustatakse sõnastust ühtlustamaks sõnastust teiste MAK meetmete määrustega.

Määruse § 13 lõike 3 punkti 1 täiendatakse sõnadega „või Leader-meetme raames“. Täiendus on vajalik vältimaks vajadust esitada strateegia teistkordselt PRIAle. See tähendab, et kui tegevusgrupid, kes esitasid Leader meetme raames taotluse strateegia väljatöötamiseks (MTÜ Põhja-Harju Koostöökogu ja MTÜ Ida-Harju Koostöökoda), esitavad PRIAle nõuetekohase valmis strateegia digitaalsel andmekandjal, siis ei ole vajalik strateegia rakendamiseks toetuse taotlemisel strateegiat uuesti esitada.

Määruse § 14 lõike 2 sõnastust muudetakse selgemaks. Eelmise määruse sõnastus tekitab segadust kuna ühes lauses sisaldus kaks korda sõnade paar „strateegia meede“.

Määruse § 16 lõikes 2 ja paragrahvi 38 lõikes 2 täpsustatakse sõnastust ühtlustamaks sõnastust teiste MAK meetmete määrustega.

Määruse § 23 lõikes 1 ja § 40 lõikes 1 toodud muudatusega täpsustatakse nimetatud paragrahvi viiteid.

Määruse § 24 lõiget 2 täiendatakse punktiga 11. Täiendus on vajalik, et muuta kohalikes tegevusgruppides toimuv hindamisprotsess läbipaistvamaks. Seetõttu on oluline avaldada taotluste hindamise kriteeriumid ja hindamise korrad kohalike tegevusgruppide veebilehtedel. Sätte kohaselt peab kohalik tegevusgrupp andma igale projektitoetuse taotlejale kirjalikult põhjendatud otsuse projektide hindamistulemuste kohta. Taotluse osalise rahuldamise ja mitterahuldamise otsuses peab olema märgitud selgelt motiveeritud ja piisav põhjendus miks taotlust ei rahuldatud. Samuti viide vastavale dokumendile (EÜ regulatsioon, siseriiklik õigusakt, kohaliku tegevusgrupi hindamiskomisjoni poolt läbiviidud hindamise tulemused, strateegia meetme eelarves rahaliste vahendite piiratus jms), mille alusel otsus tehti.

Määruse § 25 lõike 1 punkti 11 täiendatakse, et sõidupäevikus peab olema kirjas ka odomeetri alg- ja lõppnäit ning lähte- ja sihtpunkt. Täpsustus on vajalik võimaldamaks PRIA kohapealsete kontrollide käigus näitude õigsust kontrollida.

Määruse § 25 lõike 1 punkti 12 lisatakse täpsustus, et ehitise puhul tuleb esitada ka kasutusloa ärakiri, kui see on nõutav “Ehitusseaduse” kohaselt. Ehitise kasutusloa on vajalik kinnitamaks, et valminud ehitis või selle osa vastab ehitisele ettenähtud nõuetele ja seda võib kasutada vastavalt kavandatud kasutamise otstarbele.

Määruse § 26¹ sätestatu annab võimaluse ettemakseks kohalikule tegevusgrupile jooksevkulude katteks. Ettemakse on toetuse väljamakse pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist PRIA poolt ning enne reaalsete kulutuste tekkimist, mis tähendab seda, et toetuse saaja võib taotleda toetuse osalist väljamaksmist enne, kui on tekkinud rahaline kohustus kolmanda osapoole ees, sh sõlmitud leping töövõtjaga või toetuse saajale on esitatud kuludokument. Ettemaksete rakendamise vajadus tuleneb majanduses kujunenud olukorrast, kus kohaliku tegevusgrupil kui mittetulundusühingul on raske leida krediiti (kõrged laenuintressid, käenduste leidmine) perioodiks mil PRIA menetleb kuludokumente. Ettemaksete võimaldamine on lisatud ka Maaelu arengukavasse. Ettemakse on lubatud nii strateegiat väljatöötavatele kui strateegiat rakendavatele kohalikele tegevusgruppidele.

Strateegiat väljatöötavate kohalike tegevusgruppide kogueelarve moodustub vastavalt määruse § 11 lõigetele 2 ja 3. Ettemakse summa saab moodustada maksimaalselt 20% nendele määratud kogueelarvest.

Strateegiat rakendavate kohalike tegevusgruppide kogueelarve moodustub vastavalt määruse § 11 lõikele 6 ehk baaseelarvest, sotsiaal-majanduslikest näitajates ja strateegia kvaliteedist. Kogueelarvest saavad tegevusgrupid kasutada 20% oma organisatsiooni

ülalpidamiseks ehk jooksevkuludeks. Jooksevkulude hulka kuuluvad kõik määruse § 9 lõigetes 2 ja 3 toodud kulud. Ettemakse saab moodustada maksimaalselt 10% kogu jooksevkulude eelarvest.

Ettemakse aluseks on vormikohane taotlus. Strateegiat rakendavatel kohalikel tegevusgruppidel peab taotlus ettemakse saamiseks olema esitatud hiljemalt 6 kuud enne esimese või teise eelarve perioodi lõppu, so. 01. juuliks 2010 või 01. juuliks 2013. Ettemaks peab olema abikõlblike kulutustega kaetud ning nõuetekohased kuludokumendid PRIA-le esitatud vastavalt 01. detsembriks 2010 või 01. detsembriks 2013. Strateegia väljatöötamise korral võib ettemakse taotluse esitada PRIA-le hiljemalt 1. augustiks 2009 ning ettemakse peab olema abikõlblike kulutustega kaetud 01. detsembriks 2009. Juhul, kui ettemakse summat ei kasutata ära määuses sätestatud tähtajaks, nõuab PRIA kasutamata jäänud ettemakse summa tagasi koos lisanduvate viiviste ja intressidega vastavalt Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67. Ühtlasi on PRIA-l õigus nõuda kohalikult tegevusgrupilt ettemakse kiiremat kasutamist abikõlblike kulude katmiseks juhul kui kohaliku tegevusgrupi tegevus annab alust arvamiseks, et ettemakset ei suudeta ära kasutada tähtaegselt või ei kasutata seda sihipäraselt. Ettemakse taotluse menetlemiseks PRIA-s on aega 20 tööpäeva, kuid PRIA-l on õigus jätta taotlus rahuldamata kui kohaliku tegevusgrupi varasem tegevus ei ole olnud piisavalt läbipaistev ja usaldusväärne, on ilmnenud rikkumisi jms, samuti vähendada taotletava ettemakse summat või nõuda pangatagatist. Pangatagatist (vastavalt Komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 art 38) nõutakse juhul kui kohaliku tegevusgrupi tegevus ei ole piisavalt usaldusväärne, selge ja läbipaistev ning kui Komisjonilt taotletakse väljamakstud ettemaksummade hüvitamist vastavalt Komisjoni määruse (EÜ) nr 883/2006 korrale. Tagatisena aktsepteerib PRIA krediidasutuse poolt väljastatud pangagarantiid.

Määruse § 28 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõnad „kavandatav tegevus“ sõnadega „strateegia meede“. Täpsustus on vajalik, et oleks üheselt arusaadav, et kui kohaliku tegevusgrupi poolt koostatud strateegia meede kattub arengukava meetmega, siis taotleja peab järgima Maaelu Arengukava 2007-2013 vastava meetme rakendusmääruses sätestatud nõudeid. Sõna „arenguskavas“ asendamine sõnaga „arengukavas“ on tehniline parandus.

Määruse § 29 täiendatakse lõikega 2¹. Eelnõu kohaselt peab ehitise, mida ehitatakse (v.a uue hoone püstitamine) või kuhu seadmed paigutatakse ning veo- või sõiduvahend, kuhu seadmed paigutatakse, olema taotleja omandis või talle antud õiguslikel alustel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Samas aga kui taotletakse toetust uue hoone ehitamiseks, siis peab ehitise alune maa olema taotleja omandis või peab taotlejale olema seatud hoonestusõigus antud maa kohta.

Määruse § 29 lõige 2 sõnastatakse üheks lõikeks. Uue sõnastuse kohaselt ei ole abikõblilikud ettevalmistavad tööd, mis olid tehtud enne taotluse esitamist PRIA-le. Muudatus ei välista võimalust taotleda toetust tegevustele, mis on nimetatud kehtiva määruse redaktsioonis § 29 lõike 2 punktis 1. Seda võib teha iseseisva projektina

strateegia meetmete raames kui vastav meede on kohaliku tegevusgrupi poolt välja töötatud ning see vastab tegevusgrupi strateegiale ja arengukavale.

Määruse § 29 lõiget 3 täiendatakse sõnadega ”, välja arvatud rahvusvahelise koostööprojekti puhul.“ Erisus teistest projektidest on toodud põhjusel, et rahvusvahelise koostööprojekti elluviimist ei ole lubatud alustada varem kui Põllumajandusministeerium on selle heaks kiitnud.

Määruse § 30 lõikes 6 toodud muudatus on vajalik, et lihtsustada taotleja jaoks dokumentide esitamist PRIAle. Taotleja ei pea koostöökokkulepet ja taotlust eraldi PRIAle esitama vaid esitab need üheaegselt. Rahvusvahelise koostööprojekti raames kavandatud tegevuste elluviimisega võib alustada pärast projekti heakskiitmist Põllumajandusministeeriumi poolt.

Määruse § 31 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks lähtuvalt määruse § 29 lõike 2 punkti 1 kehtetuks tunnistamisest.

Määruse § 31 lõike 4 punkti 2 täiendatakse, et käibemaks ei ole abikõlblik ka muule avalik-õiguslikule organisatsioon vastavalt Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõike 3 punktile a.

Määruse § 31 lõike 4 punkti 11 täiendatakse vältimaks arusaamatust, et ka riigi või kohaliku omavalitsuse allasutuse töötajat, kelle tööülesanded on sarnased toetatava tegevusega, käsitletakse avaliku teenistujana ja sellisel juhul ei ole eksperdi ega ka projektijuhi tasu abikõlblik.

Määruse § 31 lõike 4 punkti 12 täiendatakse erisusega, et ettevõtjatele on abikõlblik sellise mootorsõiduki ostmise, mille sihtotstarve on tegevusgrupi tegevuspiirkonnas elanikele teenuste osutamine, sealhulgas rändkauplusauto. Teenuste osutamine on eelkõige ettevõtlussektori tegevus. Kuna on oluline, et teenuste osutamine tegevuspiirkonna elanikele oleks kestev protsess ja ei lõpeks ühekordse projektiga Leader meetmest, siis on määruse alusel antud õigus mootorsõiduki soetamiseks just ettevõtjatele. Ettevõtjatel on ka suurem majanduslik huvi kasutada investeeringut efektiivsemalt ning võime kindlustada mootorsõiduki ülalpidamine vajalike vahenditega.

Määruse § 31 lõike 4 punkt 14 sõnastust täpsustatakse ühtlustamiseks seda teiste MAK meetme määrustega ja sisuliselt tähendab seda, et liisinguleping peab olema toetuse saaja ja liisinguandja vahel sõlmitud kuni 5 aastaks pärast toetuse lõplikku väljamaksmist.

Määruse § 31 lõiget 4 täiendatakse punktidega 19 ja 20. Punkt 19 sätestab, et abikõlblikud ei ole projekti elluviimisega seotud üldkulud välja arvatud projektijuhi tasu.

Projektijuhtimisega seotud tegevuste hüvitamine on vajalik mittetulundusühingute ja sihtasutuste poolt ellu kutsutud nn „pehmete“ projektide puhul. Projektide puhul, mille raames tehakse investeeringuid, piirab üldkulude hüvitamist Komisjoni määruse 1974/2006 art 55, mille kohaselt üldkulud piirduvad investeeringute puhul arhitektide,

inseneri- ja konsultatsioonitasude, teostatavusuuringute ning patendiõiguste ja litsentside omandamisega.

Punktis 20 on täpsustatud sihtgrupp, kellele projektijuhi tasu ei ole abikõlblik. Projektijuhi tasu ei ole abikõlblik kui taotlejaks on kohalik omavalitsusüksus, ettevõtja, seltsing või kohalik tegevusgrupp. Nimetatud taotlejate puhul eeldame, et organisatsiooni seest tulnud projektijuht saab tasustatud juba organisatsiooni poolt ning oma põhiülesannete ja projekti heaks tehtavate tegevuste eristamine toob nii taotlejale kui ka PRIA-le kaasa täiendava töökoormuse, mis sageli on ebarproportsionaalselt suur kulu võrreldes saada oleva toetusega. Rahvusvahelise koostööprojekti korral on siiski projektijuhi tasu abikõlblik kuna taotlejaks saabki olla vaid kohalik tegevusgrupp ise. Koostööprojekti puhul eeldame, et vajalikud on koordineerivad tegevused, mistõttu näeme vajadust kompenseerida ka projekti juhtimisega seotud personalikulusid.

Määruse § 32 lõike 4 muudatus tuleneb vajadusest täpsustada sõnastust taotleja ja hinnapakkuja omavahelise seotuse lubatavusest mittetulundusühingute ja sihtasutuste puhul. Uue sõnastuse kohaselt on täpsustatud, et MTÜde ja SAde puhul ei tohi taotleja ja hinnapakkuja vahel olla seotust juhtorganite tasandil. Samuti on lisatud sõna „seltsinglane“, kes „Võlaõigusseaduse“ kohaselt on seltsingulepingu alusel tegutsev isik. Vastav täpsustus on lisatud vältimaks olukorda, kus seltsing kui taotleja saab võtta hinnapakumise seltsingusse kuuluvalt seltsinglaselt. MTÜde puhul on taotleja ja hinnapakkuja seotus lubatud ka juhtorganite tasandil kui taotlejaks on kohalik tegevusgrupp ning kui kavandatava tegevuse või soetatava investeeringuobjekti maksumus jääb alla 156 466 krooni.

Määruse § 33 täiendatakse lõikega 2¹, et projektitoetuse määr seltsingule on kuni 100% abikõlblike kulude maksumusest.

Määruse § 33 täiendatakse lõikega 4¹ milles sätestatakse toetuse määr ettevõtjale mootorsõiduki ostmisel. Sätestatud toetuse määr on analoogne teiste arengukava meetmete toetuse määraga samalaadsete objektide soetamiseks ning eemärgiga vältida Leader meetme raames taotlemiseks soodsama määra kehtestamist.

Määruse § 33 lõiget 5 täiendatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti a alapunktiga v ja punkti b alapunktidega iii ja iv. Vähesse tähtsusega riigiabi nõuded kohalduvad lisaks nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 kolmandale teljele ka sama määruse artiklitele 25, 28 ja 29 korral kui tegevus või investeering on käsitletav vähesse tähtsusega abina komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006 mõistes. Lisaks asendatakse esimeses lauses „maksimaalne toetussumma ühe investeeringuobjekti kohta“ lausega „maksimaalne toetussumma ühe projektitoetuse taotluse kohta“ ja seda põhjusel, et oleks selge, et maksimaalset toetussummat arvestatakse projekti põhiselt. Eelneva määruse sõnastus ei olnud piisavalt täpne kuna „investeeringuobjekti kohta“ ja „projekti kohta“ on sisuliselt erinevad mõisted ja mõeldud on siiski projekti maksimaalset maksumust.

Määruse § 34 lõike 2 muudatus on vajalik, et oleks kõigile üheselt arusaadav, et vabatahtlik tasustamata töö ei saa moodustada rohkem kui 10% abikõlblike kulude maksumusest.

Määruse § 34 lõike 3 sõnastust täpsustatakse sõnadega "bruto tunni" hilisemate segaduste vältimiseks, kuna kehtiv sõnastus annaks võimaluse arvestada keskmiseks tunnitasuks 60% Eesti keskmisest palgast.

Määruse § 35 lõiget 2 täiendatakse tekstiosaga „taotluse heakskiitmise kuupäev vastavalt § 24 lõike 2 punktile 6“. Täiendus on vajalik, et PRIA saaks jälgida taotluste tähtaegset esitamist PRIAle. Projektitaotlejal on üldjuhul aega taotluse esitamiseks PRIAle kuni 2 kuud, põhjendatud juhtudel kuni 4 kuud, peale taotluse heakskiitmise kuupäeva.

Määruse § 35 lõiget 4 lause lõppu muudetakse sõnastuses „põhjendatud juhtudel hiljemalt 4 kuu jooksul arvates kohaliku tegevusgrupi poolt taotluse heakskiitmise kuupäevast“. Selline sõnastus on vajalik kuna hangete korral peavad nii kohalikud omavalitsusüksused kui ka „Riigihangete seaduse“ paragrahvis 10 toodud isikud ja asutused lähtuma „Riigihangete seadusest“ mistõttu võib hinnapakkumiste saamine võtta oluliselt rohkem aega kui 2 kuud. Seega on sellistel taotlejatel võimalus esitada taotlus ja teised nõutavad dokumendid PRIAsse peale seda kui riigihange on nõuetele vastavalt läbiviidud ning vajalikud pakkumised olemas, kuid see aeg ei tohi ületada 4 kuud arvates taotluse heakskiitmise kuupäevast.

Lisaks käsitletakse põhjendatud juhuna ka sellist olukorda, mis tekib kui projektitoetuse taotleja, kellel on õigus taotlus esitada, ei ole seda siiski teinud. Sellisel juhul on kohalikul tegevusgrupil õigus anda täiendavalt heakskiit projektile/projektidele, mis esialgselt jäi(d) nn „joonealuseks“ sel põhjusel, et tegevusgrupi vastava meetme eelarves ei jätkunud vahendeid. Täiendavalt heakskiidu saanud taotleja peab seejuures samuti hiljemalt 2 kuu jooksul arvates taotluse heakskiitmise kuupäevast esitama taotluse PRIAle.

Asendus „kohalikult tegevusgrupilt kinnituse saamisest“ sõnadega „taotluse heakskiitmise kuupäevast“ on vajalik, et kõigile taotlejatele oleks üheselt arusaadav, et PRIAle taotluse esitamise tähtaja arvestus algab kuupäevast, millal kohalik tegevusgrupp on taotlused heaks kiitnud.

Määruse § 36 lõike 1 punkti 3 muudetakse lähtuvalt sellest, et projektitoetuse taotlejateks saavad olla ka äriühingud kes on tegutsenud vähem kui 6 kuud. Majandusaasta aruande koostamise kord tuleneb Raamatupidamise seadusest. Äriühing kes ei ole Raamatupidamise seaduse järgi pidanud taotluse esitamise hetkeks koostama majandusaasta aruannet esitab tegevusaruande, bilansi ja kasumiaruande ära kirja või raamatupidamisregistrite alusel koostatud tulude ja kulude koonddokumendi ära kirja.

Määruse § 36 lõike 1 punkti 4 muudetakse lähtuvalt sellest, et projektitoetuse taotlejateks saavad olla ka füüsilisest isikust ettevõtjad kes on tegutsenud vähem kui 6 kuud. Lisaks muudetakse punkti 4 sõnastust tulenevalt sellest, et kassapõhist raamatupidamise arvestust pidava taotleja puhul esitatakse PRIAle taotluse esitamise

aastale vahetult eelnenud kalendriaasta kohta Maksu- ja Tolliametile esitatud residendist füüsilise isiku ettevõtlusest saadud tulu deklareerimise vormi E ära kiri.

Määruse § 36 lõike 1 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks kuna keskkonnamõju hindamise aruanne on ehitusloa saamise aluseks, mille ära kiri omakorda on nõutav dokument, mis esitatakse koos taotlusega. Eeldame, et kui ehitusluba on taotlejale väljastatud, siis on vajadusel koostatud ka keskkonnamõju hindamise aruanne. Seega pole vaja esitada PRIA-le eraldi keskkonnamõju hindamise aruannet.

Määruse § 36 lõike 1 punkti 6 täiendatakse vastavalt määruse § 33 lõike 5 täiendustele. Vähesse tähtsusega abi teatis esitatakse juhul kui abiandja on vastava teatise väljastanud taotlejale, kes on saanud varasemalt abi, mis on käsitatav vähesse tähtsusega abina või kui taotleja ise teab, et ta on saanud vähesse tähtsusega abi, kuid abiandja on jätnud vormikohase teatise väljastamata. Selline teatis on nõutav kui taotletakse toetust kolmanda telje eesmärkide täitmiseks või nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklites 20(a) (v), 20(b) (iii) ja 20(b) (iv) toodud tegevuste või investeeringute (mis on: põllumajandusettevõtte juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste ning metsanduse nõuandeteenuste loomine; põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine; põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamiseks tehtav koostöö) elluviimiseks ning need on käsitletavad vähesse tähtsusega abina komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006 mõistes.

Määruse § 36 lõiget 1 täiendatakse punktidega 8-16.

Punktis 8 toodud dokumendi esitavad äriühingud ja füüsilisest isikust ettevõtjad kellel ei ole määruse § 36 lõikes 1 punktides 3 või 4 sätestatud dokumenti.

Punkt 9 sätestab, et kõik füüsilisest isikust ettevõtjad, kes ei ole veel ennast äriregistris registreerinud peavad esitama ära kirja tõendist Maksu – ja Tolliametis registreerimise kohta.

Punkti 10 kohaselt lisatakse nõue esitada taotlemisel ära kirjad hinnapakumistest, mis on saadud vastavalt § 32 lõigetes 1, 2 ja 5 sätestatud nõuetele.

Punkti 11 kohaselt tuleb uue dokumendina PRIA-le esitada ehitiste (välja arvatud väikeehitiste) korral ehitusluba või kohaliku omavalitsusüksuse kirjaliku nõusoleku ära kiri. Ehitusluba esitatakse vastavalt „Ehitusseadusest“ tulenevatele nõuetele. Erisus kohaliku tegevusgrupi toetusega, mille puhul esitatakse ehitusluba koos kuludeklaratsiooniga, tuleneb asjaolust, et kohaliku tegevusgrupi taotlus esitatakse kolme aasta kohta ja seetõttu ei ole võimalik koos taotlusega ehitusluba esitada.

Punkti 12 kohaselt tuleb uue dokumendina PRIA-le esitada ehitiste puhul ära kiri ehitusprojekti joonistest ehitise üldvaadete kohta koos ehitusprojekti seletuskirjaga. See on vajalik, et selle järgi ehitatav ehitis vastaks „Ehitusseaduse“ §-s 3 sätestatud nõuetele ning PRIA saaks vajadusel kontrollida ehitise vastavust taotluses märgitud eesmärkidele ning hinnapakumise põhjendatust.

Punkti 13 kohaselt tuleb esitada maa ja muu vara omandit või pikaajalist kasutusõigust tõendava dokumendi ära kiri, mis tõendab, et ehitis mida, ehitatakse Ehitusseaduse § 2 mõistes (v.a. uue hoone püstitamise) või kuhu masinad, seadmed, sisseseade jms paigutatakse, samuti veo- või sõiduvahendid kuhu seadmed jms paigutatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks. Uue hoone

ehitamiseks peab ehitise alune maa olema taotleja omandis või peab taotlejale olema seatud hoonestusõigus antud maa kohta.

Ärakiirja kirjalikust nõusolekust, mille on andnud maa, ehitise või muu vara omanik, võib esitada objektide puhul, mille puhul pikaajaliste rendilepingute, hoonestusõiguse seadmise jms nõue on ebaproportsionaalselt suur kohustus võrreldes kavandatava tegevuse või investeeringu mahuga. Näiteks püsiviitade, küla tutvustatavate jms piirkonna kaartide, teadetetahvlite, loodus- ja matkaradade jms paigaldamiseks maale või hoone seinale, mis ei kuulu taotleja omandisse. Võimalusel võib PRIA seletuskirjas nimetatud objektide puhul vajaliku omandiõigust tõendava dokumendi määratlemisel tugineda analoogiale teistes arengukava meetmete määrustes sätestatud tingimustele.

Punktis 14 toodud seltsinguleping lisatakse vastavalt määruse § 28 lõike 2 punktis 1 toodud nõudele, mille kohaselt peab seltsinguleping olema sõlmitud kirjalikult. Seltsinglaste nimekirja lisatakse vastavalt määruse § 32 lõike 4 muudatusele, mille kohaselt ei tohi hinnapakumisi võtta teiselt seltsinglaselt.

Punkti 15 kohaselt esitavad ettevõtjad põhivara nimekirja või põhjendatud juhtudel väljavõtte sellest. Antud punkt lisatakse, et PRIA oleks võimalik kontrollida määruse § 31 lõike 4 punktis 16 toodud klauslit, et asendusinvesteeringu kulud ei ole abikõlblikud. Väljavõtte põhivara nimekirjast võib esitada kui taotleja põhivara nimekirja on väga mahukas (rohkem kui 100 nimetust). Sellisel juhul võib esitada nimekirja sellest põhivara grupist kuhu kuulub ka taotletav objekt, st ehitiste puhul ehitiste nimekirja, masinate ja seadmete puhul olemasolevate masinate ja seadmete nimekirja jne.

Punkt 16 lisatakse vastavalt määruse § 31 lõike 2 punktis 2 toodud nõudele, mille kohaselt peab projektitoetust taotlev mittetulundusühing või sihtasutus tõendama, et kasutatud seadme ostmisel on seadme hind uue samalaadse seadme hinnast oluliselt madalam, kontrollimiseks.

Määruse § 39 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks lähtuvalt sellest, et määruse § 29 lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks.

Määruse § 42 lõikes 1 toodud muudatus numbrites on tehniline parandus. § 25 punktidele 12 ja 13 ei viidata kuna ehitisluba või kohaliku omavalitsusüksuse kirjaliku nõusoleku ärakiri ja ärakiri ehitusprojekti joonistest ehitise üldvaadete kohta koos ehitusprojekti seletuskirjaga tuleb esitada projektitoetuse taotluse esitamisel PRIA-le. Ehitise puhul esitatakse pärast tegevuse elluviimist tõendava dokumendina kasutusluba.

Määruse § 42 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks kuna koostööprojekti koostöökokkulepe esitatakse PRIA-le koos taotlusega.

Määruse § 42 lõiked 6, 7 ja 8 lisatakse kuna nendes lõigetes nimetatud dokumendid tuleb esitada peale tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist toetuse väljamaksmiseks. **Lõike 6** kohaselt esitab MTÜ või SA ärakiirja päevikust vabatahtliku tasustamata töö tõendamise kohta kui seda arvestatakse mitterahalise omafinantseeringuna. Päevikus peavad olema andmed, mis on kirjeldatud määruse § 41 lõikes 4. **Lõike 7** kohaselt esitatakse ehitise puhul kasutusloa ärakiirja, kui see on nõutav "Ehitusseaduse" kohaselt. **Lõike 8** kohaselt tuleb koolituste korral märkida osavõtjate nimekirjale (lisaks osalejate kontaktandmetele ja allkirjadele) osalejate isikukoodid.

Isikukoodid on vajalikud kohustuslike seireandmete kogumise eesmärgil. Kui koolitus on käsitatav vähese tähtsusega abina märgitakse nimekirja lisaks juriidilise isiku registrikood.

Määruse § 43 lõike 2 puhul tunnistatakse kehtetuks lõike viimane lause kuna määruse § 29 lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks.

Määruse § 43¹ sätestab väljamakse tingimused osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Toetuse väljamakse osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tähendab seda, et toetuse saajale võib toetuse välja maksta pärast seda kui ta on töövõtjale, kauba tarnijale või teenuse osutajale tasunud kuludokumendist vähemalt abikõlblikelt kuludelt arvestatud nõutava omafinantseeringuga võrdse osa, käibemaksu osa eest kui käibemaks ei ole taotleja jaoks abikõlblik kulutus ning muude toetuse määramise hetkel projektitoetuse taotluses märgitud mitteabikõlblike kulutuste eest, mis projekti raames ellu viiakse. Aktsepteeritakse ainult rahaliselt tasutud omafinantseeringu osa. Väljamaksed osaliselt tasutud kuludokumentide alusel võivad toimuda kas üksikute arvete kaupa (igast eraldi arvest on tasutud omafinantseering) või arvete kogumina (väljamakse taotluses näidatud arvetest on tasutud vähemalt omafinantseeringuga võrdses ulatuses arveid). Väljamakse osaliselt tasutud kuludokumentide alusel võib teha ettevõtjale, sihtasutusele, mittetulundusühingule, sealhulgas kohalikule tegevusgrupile kui ta on projektitoetuse taotleja, seltsingule ja kohalikule omavalitsusüksusele.

Vastavalt määruse § 43¹ lõikele 1 esitab toetuse saaja toetuse saamiseks osaliselt tasutud kuludokumentide alusel kuludeklaratsiooni koos omafinantseeringu osa tasumist tõendavate dokumentidega. PRIA maksab pärast kulutuse abikõlblikkuse kontrollimist toetuseraha välja taotleja arvelduskontole.

Vastavalt määruse § 43¹ lõikele 2 peab toetuse saaja pärast toetuse laekumist tema arvelduskontole tasuma viivitamatult tasumata kogusumma isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa. Tasumiste tõendamiseks esitatakse PRIAle 7 tööpäeva jooksul uus kuludeklaratsioon koos maksmist tõendavate dokumentide ära kirjadega.

Määruse § 43¹ lõige 3 sätestab, et saadud toetust võib kasutada vaid nende kulude katmiseks, milleks toetust küsiti ja mis on abikõlblikud toetust saama.

Määruse § 43¹ lõige 4 sätestab, et kui tasumise ja PRIAle nõutavate dokumentide esitamise tähtaegadest ei ole kinni peetud, siis on PRIAl õigus edaspidi keelduda projektitoetuse taotlejale toetuse väljamaksmisest osaliselt tasutud kuludokumentide alusel või alata toetuse tagasinõudmine. Samuti on PRIAl õigus keelduda projektitoetuse taotlejale toetuse väljamaksmisest osaliselt tasutud kuludokumentide alusel kui esitatud kuludokumendid ei vasta nõuetele või ei ole piisavalt selged ja läbipaistvad.

Määruse § 45 täiendatakse lõigetega 4 ja 5. Lõike 4 täiendus on vajalik võttes arvesse, et 2008. a. strateegia väljatöötamise toetuse kohta taotluse esitanud kohalikke tegevusgruppe on kaks (MTÜ Põhja-Harju Koostöökogu ja MTÜ Ida-Harju Koostöökoda). Nimetatud tegevusgruppidele kuulutab PRIA välja lisataotlusvooru strateegia rakendamiseks nagu on toodud määruse § 11 lõikes 12. Seejuures esitatakse

taotlus strateegia rakendamiseks eelarve esimesel perioodil (kuni 31. detsember 2010) ühe aasta (ehk 2010 aasta) kohta. Lõige 5 täpsustab, et neid taotlusi ei hinnata ja PRIA rahuldab lisataotlusvooru raames need taotlused, mis vastavad määruses sätestatud nõuetele.

Määruse lisa 2 viimase osa punkti 13 sõnastus muudetakse vastavaks määruse § 23 lõike 1 muudatusele.

Määruse lisa 2 tabeli numbrite asendamine on tehniline parandus.

Määruse lisades 4 ja 5 täiendatakse rida „Taotluse viitenumber“ ühe tühja lahtriga kuna taotluse viitenumbris sisaldub 12 numbrit.

Määruse lisa 8 täiendatakse pärast punkti 2 punktiga 2.1., mille kohaselt kohalikud tegevusgrupid märgivad kuludeklaratsiooni vastava kinnituse selle kohta, et kuludokumentides märgitud abikõlblikke kulutusi hüvitatakse ettemakse arvelt.

Määruse lisa 8 normtehniline märkus 12 on tehniline täiendus.

Määruse lisad 9 ja 11 kehtestatakse uues sõnastuses. Vajaduse uue sõnastuse järgi tingisid puudused kehtivas sõnastuses, mis on selgunud praktikas vormide täitmisel.

Määruse lisa 10 punkti 26 täiendatakse alapunktiga 26.2 täiendavate seireandmete saamise eesmärgil.

Määrust täiendatakse lisaga 12 vastavalt määruse muudatusele § 26¹.

§ 2 kohaselt muudetakse põllumajandusministri 07.01.2008 a. määruse nr 1 "Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, selle avalikustamise ning toetatud objektide tähistamise ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) osalusele viitamise kord" lisa 1 joonistel 5 ja 8 Euroopa Liidu embleemi all olevat teksti. Muudatus tuleneb asjaolust, et Komisjoni Määruse (EÜ) nr 1974/2006 VI lisa punktis 3.1 on sätestatud, et Leader - telje raames rahastatavate tegevuste ja meetmete puhul tuleb Euroopa Liidu embleemi all kasutada teksti: "Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond: Euroopa investeringud maapiirkondadesse".

§ 3 sätestab, et Leader meetme määruse paragrahvi 1 punkt 45 jõustub 1. jaanuaril 2010. a.“.

Eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõus on kasutatud Euroopa Liidu Teatajas ilmunud asjaomastes eestikeelsetes Euroopa Liidu määrustes kasutatavaid termineid.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L

277, 21.10.2005, lk 1-40), komisjoni määrus (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74-84) ja komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15-73).

Määruse mõjud

Muudatustega kehtestatakse arengukava raames väljatöötatud Leader meetme rakendamise täpsem kord, mis aitab kaasa toetuseks eraldatud vahendite parema ja eesmärgipärasema kasutamise. Määruse muudatustega lisatav ettemakse süsteem kohalikele tegevusgruppidele lihtsustab meetme rakendamist olulisel määral kuna kohalikud tegevusgrupid ei pea käibevahendite leidmiseks pöörduma pankade või muude krediidasutuste poole laenude saamiseks. Ettemaksed vähendavad kohalike tegevusgruppide intresside, tagatiste jt laenuvahendite kasutamisega seotud finantskulusid. Täpsustused projektitoetuse osas võimaldavad kohalikel tegevusgruppidel vältida projektitoetuse taotluste menetlemisel mitmetimõistetavusi ning muuta protsessi lihtsamaks ja arusaadavamaks. Samuti lihtsustavad määruse muudatused taotluste menetlemise protsessi rakendusüksuses Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametis kuna taotlemisel esitatavate dokumentide ning kavandatava tegevuse elluviimist tõendavate kuludokumentide loetelu on ühtlustatud teiste MAK määrustega. Tehnilist laadi muudatused ja täpsustused vähendavad nii kohaliku tegevusgrupi toetuse taotlejatel kui projektitoetuse taotlejatel mitmeti mõistetavusi ja arusaamatusi. Määrusesse on lisatud võimalus, et toetuse saajale võib toetuse välja maksta ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Sellise skeemi alusel väljamakstud toetused deklareeritakse Komisjonile pärast kuludokumentide täielikku tasumist toetuse saaja poolt. Selline toetuste väljamaksmise skeem aitab kaasa vahendite paremale ärakasutamisele ja loob paindlikumad finantseerimisvõimalused projektidele.

Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Maaelu arengukava 2007-2013 raames toetatakse Leader telge 85 759 063 euro ehk 1 341 837 755 krooni ulatuses. Sellest ~ 600 miljonit on kohalike tegevusgruppide vahel jagatud perioodiks 2008-2011, ülejäänud summa jagatakse perioodil 2011-2013. Maaelu arengukava 2007-2013 raames antavaid toetusi kaasrahastab Euroopa Liit. Leader telje rakendamist rahastatakse 80% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 20% ulatuses Eesti riigi muudest tuludest.

Ettemaksete võimaldamiseks kohalikele tegevusgruppidele tuleb vajadusel leida vahendeid sildfinantseerimisest. Hinnanguliselt on maksimaalne vajaminev summa ettemakseks 12 miljonit krooni, mis peab olema kulutustega kaetud 01.detsembriks 2010 aastal. 2009 a II poolaastaks on PRIA taotlenud välisabi sildfinantseerimise raames MAK 2007-2013 toetuste finantseerimiseks 712 miljonit krooni, mis katab ka ettemaksete vajaduse.

Riigieelarvest finantseeritava sildfinantseerimise mahu suurenemise toob kaasa ka väljamakse teostamine enne kuludokumentide tasumist. Kuludeklaratsioonide kulude hüvitamiseks esitatakse Euroopa Komisjonile kvartaalse sagedusega ja seega on sildfinantseerimise vahendid võimalik tagastada kvartaalselt peale Euroopa Komisjonilt vahendite laekumist, mistõttu sildfinantseerimise mahu suurenemine ei ole suur.

Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Paragrahvis 43¹ sätestatud nõuded jõustuvad 01.01.2010.

Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatud eelnõude kooskõlastamise elektroonilise infosüsteemi e-Õigus kaudu Rahandusministeeriumi, Haridus- ja teadusministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Siseministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga.

Rahandusministeeriumi poolt esitatud ettepanekutega on arvestatud. Teistel ministeeriumitel ettepanekuid/märkusi ei olnud.

Andres Oopkaup
Põllumajandus- ja kaubanduspoliitika
asekantsler kantsleri ülesannetes

